

Werk

Titel: D. Jo. Frid. Blumenbachii Institutiones Physiologicae.

Autor: Blumenbach, Johann Friedrich

Verlag: Dieterich

Ort: Gottingae

Jahr: 1821

Kollektion: Blumenbachiana

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN659038048

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN659038048>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=659038048>

LOG Id: LOG_0027

LOG Titel: Sectio XXI. De Victu eiusque Appetentia

LOG Typ: chapter

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain these Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

 SECTIO XXI.

DE

VICTU EIUQUE APPETENTIA.

 §. 327.

Ut virium animalium dispendium somno, ita naturalium et ipsorum corporis elementorum successiva iactura victu reparatur.

§. 328.

Ellicacissime autem ad eundem comparandum et assumendum compellunt voces naturae diversi quidem generis, sed eodem tendentes, intolerandi nempe ab una parte cruciatus famis et sitis, ab altera dulcissimæ sed non minus potentes appetitus illecebrae.

§. 329.

Et *famis* quidem causam alii in molesto ex ipso otio sensu vacui ventriculi, alii in mutuo affricu rugarum eius quae-

sivere, alii in stimulo ex copiosiore non solum affluxu humorum inquilinorum, salivae maxime, et gastrici liquoris nato, sed et acrimonia irritante, quae iisdem tunc supervenire soleat nisi ingestis eisdem tempessive caveatur.

§. 330.

Sitis vero, magis in ipsarum faucium molestissima siccitate, tum et in singulari stimulo ab acrium, salinorum praesertim, ingestione orto, quaerenda videtur. Sequitur ideo excedentem absorptionem humorum ex oris cavo, qualis v. c. matri contingit lactanti quando iam lactentem infantem uberi admovet; aut qualis non raro post venaesectionem et alvi laxationem observatur. Verum et ex stimulo mentali a graviore animi pathemate contingere solet.

§. 331.

Necessitas quidem utrique huic stimulo satisfaciendi pro varietate aetatis, habitu corporis, et maxime vi consuetu-

dinis plus minus urgens est, ut vix certi quid de ea statui possit; in universum tamen eo res redire videtur, ut homo adultus et sanus, qui suae spontis est, [cui nempe nec phanaticis deliramentis nec aliis praeter naturam affectionibus istae voces naturae obtunduntur *)], ne unam quidem diem absque notabili virium prostratione, vix vero ultra octiduum sine vitae discrimine esu carere queat.

§. 332.

Potum vero, etsi eius desiderium vehementius urgere videatur, minus tamen ad vitam et sanitatem necessarium esse, docere videntur tum numerosae calidorum animalium species, mures, coturnices, psittaci etc. quibus nulla potandi necessitas imposita est, tum vero et ipsorum hominum exempla, qui omnis ge-

*) cf. post innumeros alios de diuturna inedia auctores, JAC. BARTHOL. BECCARIUS in *Commentar. instituti Bononiens.* T. II. P. I.

it. FLOR. JAC. VOLTELEN *memorab. apositivae septennis hist.* LB. 1777. 3.

neris potulentorum plane defuetti, diu-
tissime sani et vegeti vixerunt *).

§. 333.

Quod vero *victum* attinet, quo istis
naturae vocibus internis facimus satis,
disputatum est, cuinam ex binis classibus
principibus, animalis sc. aut vegetabilis,
humani corporis fabrica magis respon-
deat, et qui ergo homo proxime a natura
destinatus videatur? **).

§. 334.

Herbivorum natura sua hominem esse,
post aliorum argumenta ex figura den-
tium ***) aut longitudine intestinorum
hominis †) desumpta, et quod tenuium

*) V. G. BAKER in *medical Transact. publ. by the
College of Physic. in Lond.* Vol. II. p. 265 sq.

**) J. W. NEERGAARD *vergleichende Anatomie und
Physiologie der Verdauungswerkzeuge der Säug-
gethiere und Vögel.* Berol. 1806. 8. pag. 244.

***). GASSENDI *ep. ad Jo. BAPT. v. HELMONT.*
Oper. ed. Florent. 1727. fol. T. VI. p. 17. AL.
MONRO sen. in *Essay on comparative Anatomy*
pag. 17.

†) Jo. WALLIS in *philos. Transact.* No. 269.

tractus habitu valdopere a crassis differat, et colon ipsi bullosum sit etc., Rousseau acute sane exinde comprobare studuit, quod femina natura sua unipara sit et binis provisa mammis*); quibus omnibus etiam addere liceret tum exempla ruminacionis humanae, utpote quam affectionem nonnisi herbivoris competere notissimum est, tum vero et facilitate qua herbivora domestica victui animali assuescunt, cum e contrario animalia natura sua carnivora si a cane domestico discesseris vix unquam ad cibos vegetabiles transeant.

Carnivororum autem qui cum Helvetio**) faciunt hominem, ad ventriculi eius conformationem, et breve ipsi intestinum coecum, similiaque argumenta provocant.

§. 335.

At enim vero curatiore observatione luculentissime docemur neutiquam homi-

*) *Sur l'origine de l'inégalité parmi les hommes*

p. 196 sq.

**) *De l'homme* T. II. p. 17.

nem ad alterutrum saltem, sed potius natura sua ad utrumque istorum alimenterum genus destinatum esse: cum et dentes eius, maxime molares *), tum et intestinorum fabricae quae modo citavimus momenta, medium quasi teneant inter easdem ferarum et herbivororum partes: maxime vero etiam articuli ratio qua condyli mandibulae humanae ossi temporum iuncti sunt eandem eius prae-rogativam demonstrant.

*) Singularis est BROUSSONETI sententia, qui, dum molares hominis dentes propius ab illis herbivororum abesse putat, incisores contra eius et caninos magis ad illos carnivororum accedere, ex numero molarium collato cum illo reliquorum dentium, concludit, rationem victus vegetabilis cui natura destinaverit hominem esse ad portionem victus animalis = 20:12.

At enim vero, hac ratione posita, sequeretur tenellos infantes, (utpote quibus bini tantum sunt in cuiusvis maxillae latere dentes molares,) ad longe maiorem portionem victus animalis destinatos esse quam adultum hominem, siquidem in ipsis numerus molarium lacteorum se habet ad illum reliquorum dentium = 8:12.

§. 336.

Et si vera sunt, ut sunt verissima, quae alias de hominis privilegio monuimus, cui, latius quam cuivis alii animali, univcrsus patet terrarum orbis, facile exinde fluit, tum alterutro saltem victus genere male ipsi consultum fuisse, cum tot nunc commode habitet regiones etiam si unius tantum alteriusve ordinis alimenta ipsi praebeant.

§. 337.

Est vero homo omnium quae novimus animalium longe maxime omnivorum, quod non solum ab una parte ingenti dapum varietate ex utroque organico regno parata luxuriari, verum ab altera etiam unico fere eodemque simplicissimo victu sanus ac vegetus vivere possit.

Ita enim, ut paucissima saltem tangere liceat exempla, innumeri homines hodiernum unice vegetabilibus vescuntur, solani tuberibus, castaneis, dactylis etc.

qui et aboriginum generis humani victus fuit, liquidem eos primo et diu fructibus saltem et radicibus, tum frumentis et leguminibus vitam sustentasse longe verisimillimum est *).

Mauri nomades fere solo gummi Senegalico vivunt **).

Kamtschatkae totque aliorum littorum accolae piscibus.

Pastores in Americae australis provincia Caracas ad Orinocum fl. ***) et in ipsa Europa Morlachi †) fere unice carne.

Imo vero barbarae nonnullae gentes carnibus crudis, quod sane quondam de Samoiedis ††), Esquimotis †††) et de

*) cf. coniunctissimi HEYNE *opuscula academica* Vol. I. pag. 366 sq.

**) ADANSON in *Mém. de l'acad. des scienc. de Paris* a. 1778. pag. 26.

***) FIL. SALV. GILY *Saggio di storia Americana* Vol. IV. pag. 120.

†) GIUS. ANT. PUJATI *reflessioni sul vitto Pitagorico*. Feltr. 1751. 4.

††) (DE KLINGSTAEDT) *Mém. sur les Samoiedes et les Lapons* 1762. 8.

†††) CURTIS in *Philos. Transact.* Vol. LXIV. P. II. pag. 381. 383.

australis Americae quibusdam nationibus *) negari non poterat.

Nec minoris momenti singularia circa potulenta quarundam gentium occurrunt.

Plurium v. c. insularum, quae tropicos interiacent, maxime in mari pacifico incolae aqua dulci omnimode carent, eiusque loco lacte nucis cocos utuntur.

Alii aquam marinam bibunt, et quae sunt id generis alia innumera, hominem omnivorum quam apertissime demonstrantia.

*) Jo. WINTER ap. HAKLUYT *principal navigations of the English nation* Vol. III. pag. 751.